

ДИФЕРЕНЦІЙНІ РІВНЯННЯ ПЕРШОГО ПОРЯДКУ

I. Роздільні рівняння

Перетворюємо так, щоб отримати:

$$(związek z y) \cdot dy = (związek z x) \cdot dx \quad / \int$$

$$\int (związek z y) \cdot dy = \int (związek z x) \cdot dx$$

Рішення

II. Рівняння типу $y' = f(ax + by + c)$

Підставляємо: $t = ax + by + c$, визначаємо y' і переходимо до рівняння I типу (з відокремленими змінними).

III. Рівняння типу $y' = f\left(\frac{y}{x}\right)$

Підставляємо: $t = \frac{y}{x}$, визначаємо y' і переходимо до рівняння I типу (з відокремленими змінними).

IV. Рівняння типу $y' = f\left(\frac{a_1x + b_1y + c_1}{a_2x + b_2y + c_2}\right)$

Якщо $a_1b_2 - b_1a_2 \neq 0$, тоді:

Рішаємо систему рівнянь $\begin{cases} a_1x + b_1y + c_1 = 0 \\ a_2x + b_2y + c_2 = 0 \end{cases}$, та маємо рішення $\begin{cases} x = \alpha \\ y = \beta \end{cases}$

підставляємо $\begin{matrix} x = u + \alpha \\ y = v + \beta \end{matrix}$, та $\frac{dy}{dx} = \frac{dv}{du}$ і переходимо до рівняння III типу.

Якщо $a_1b_2 - b_1a_2 = 0$, тоді:

виносимо a_1, a_2 за дужки зі складових x і y і перетворюємо в рівняння II типу.

V. Рівняння Лінійні $p(x) \cdot y' + q(x) \cdot y = r(x)$

1. Розв'язуємо рівняння $p(x) \cdot y' + q(x) \cdot y = 0$. Це рівняння з відокремленими змінними. У нас є рішення у вигляді: $y = C \dots$,
2. У розв'язку $y = C \dots$ «мінємо постійну» і маємо $y = C(x) \dots$.
3. Виходячи з вищесказаного, розраховуємо y' .
4. y' та y покласти в вихідне рівняння. Інгредієнти з $C(x)$ слід скоротити. Призначаємо $C'(x)$.
5. Ми інтегруємо $C'(x) = \dots$ стосунки з обох сторін. Маємо результат: $C(x)$.
6. $C(x)$ позначені в 5-му вставляємо в 2-му і маємо рішення.

VI. Рівняння Бернуллі $p(x) \cdot y' + q(x) \cdot y = r(x) y^n$

Підставляємо: $z = y^{1-n}$, з цієї підстановки визначаємо y, y', y^n і переходимо до лінійного рівняння (тип V).

VII. Рівняння Рікатті $y' = p(x) \cdot y^2 + q(x) y + r(x)$

У нас є конкретне рішення (інтеграл): $y_1(x)$

Підставляємо: $y = y_1(x) + \frac{1}{u}$ і ми отримуємо лінійне рівняння (тип V).

VIII. Рівняння Клеро $y = xy' + f(y')$

Розрізняємо рівняння з обох сторін, починаємо рівняння: $y''(x + f'(y')) = 0$, з рівнянь $y'' = 0$ та $x + f'(y') = 0$ визначаємо $y'(y'' = 0)$ інтегруємо з обох сторін і вставляємо його в вихідне рівняння, отримуючи таким чином рішення.

IX. Повні диференціальні рівняння $P(x, y)dx + Q(x, y)dy = 0$

Умова має бути виконана: $\frac{\partial Q}{\partial x} = \frac{\partial P}{\partial y}$

Розв'язуємо систему рівнянь $\begin{cases} \frac{\partial F}{\partial x} = P(x, y) \\ \frac{\partial F}{\partial y} = Q(x, y) \end{cases}$, рішенням є функція $F(x, y)$.

Запишемо розв'язок усього рівняння у вигляді: $F(x, y) = C$.

X. Інтегруючий фактор $P(x, y)dx + Q(x, y)dy = 0$

I. Якщо умова $\frac{\partial Q}{\partial x} = \frac{\partial P}{\partial y}$ не виконується, знаходимо інтегруючий фактор $\mu(x, y)$.

Якщо відношення $\frac{1}{Q} \left(\frac{\partial P}{\partial y} - \frac{\partial Q}{\partial x} \right)$ є функцією тільки змінної x , тоді $\mu(x, y) = \mu(x) = e^{\int \frac{1}{Q} \left(\frac{\partial P}{\partial y} - \frac{\partial Q}{\partial x} \right) dx}$

Якщо відношення $\frac{1}{P} \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \right)$ є функцією тільки змінної y , тоді $\mu(x, y) = \mu(y) = e^{\int \frac{1}{P} \left(\frac{\partial Q}{\partial x} - \frac{\partial P}{\partial y} \right) dy}$

Помножимо початкове рівняння на знайдене $\mu(x)$ або $\mu(y)$ і отримаємо рівняння типу IX (повне).

XI. Диференціальне рівняння сімейства ліній

Для того щоб отримати диференціальне рівняння сімейства ліній $F(x, y, C) = 0$, необхідно розмежувати це рівняння сімейства ліній з обох сторін і «прибрати» параметр з отриманих рівнянь.

Для того, щоб отримати рівняння сімейства ортогональних прямих $F(x, y, C) = 0$, необхідно замінити y' співвідношенням $-\frac{1}{y'}$ у диференціальному рівнянні цього сімейства прямих. Ми досягнемо цього диференціальне рівняння сімейства ортогональних прямих, яке ми ще можемо вирішити.